

Styrk jeres realkompetence- vurderinger

– en guide til selvevaluering

Indhold

3

Forny et fokus på RKV

4

Hvorfor lave en selvevaluering?

5

Sådan bruger I selvevalueringsredskabet

7

TEMA 1

Information til ansøgere om RKV

10

TEMA 2

Skønsmæssig vurdering af realkompetencer

13

TEMA 3

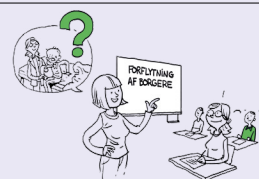
Tilbage melding på vurdering til deltagere

16

TEMA 4

Samspil mellem RKV og undervisning

19

TEMA 5

Vidensdeling om RKV

22

TEMA 6

Lav jeres eget tema

Styrk jeres realkompetencevurderinger

© 2017 Danmarks Evalueringsinstitut
Eftertryk med kildeangivelse er tilladt

Bestilles hos:
Alle boghandlere
40,- kr. inkl. moms

Tryk: Rosendahls
Design: BGRAPHIC
Illustrationer: Dan R. Knudsen
ISBN: (www) 978-87-7182-027-0
ISBN: 978-87-7182-053-9

Forny et fokus på RKV

Med erhvervsuddannelsesreformen fra 2015 blev det obligatorisk for erhvervsuddannelserne at kompetencevurdere alle ansøgere på 25 år og derover. Formålet er at anerkende voksnes realkompetencer og afkorte uddannelsen, når de voksne elever allerede har nået nogle kompetencemål for uddannelsen. Derved er realkompetencevurderingen (RKV) en sikring mod dobbeltuddannelse, så de voksne elever ikke oplever at skulle lære ting, som de allerede kan. Dette er et vigtigt element i at gøre det mere attraktivt for voksne at gennemføre en erhvervsuddannelse.

Samtidig er erhvervsskolerne med reformen forpligtet til at skabe voksenpædagogiske miljøer. Et væsentligt element heri er at inddrage de voksne elevers erfaringer og kompetencer i undervisningen, og RKV er et vigtigt afsæt for dette.

Før reformen var der en række udfordringer forbundet med erhvervsskolernes arbejde med RKV.¹ Samtidig oplevede mange erhvervsskoler et behov for at styrke kvaliteten af deres RKV-praksis.² EVA's følgeevaluering af erhvervsuddannelse for voksne (euv) peger på den ene side på, at skolerne efter reformen har styrket deres fokus på RKV, idet det har været nødvendigt at udvikle nye processer og redskaber for at kunne lave

RKV for alle voksne ansøgere. På den anden side viser erfaringerne, at de udfordringer, som var knyttet til arbejdet med RKV før reformen, fortsat er i spil. Tre gennemgående udfordringer er 1) at lave RKV'er, der giver et retvisende billede af ansøgerens realkompetencer, 2) at anerkende ansøgerens realkompetencer og samtidig motivere til den læring, der skal til, for at ansøgerens kompetencer svarer til uddannelsens kompetencemål, og 3) at bruge RKV aktivt i tilrettelæggelsen af undervisningen. Erfaringerne peger desuden på, at skolernes arbejde med RKV endnu ikke indgår systematisk i den samlede kvalitetssikring- og udvikling, som skal finde sted på skolerne.

Med dette selvevalueringsredskab vil Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) styrke grundlaget for, at erhvervsskolerne løbende kan sikre og udvikle kvaliteten i arbejdet med RKV, således at de voksne ansøgere gennemgår en RKV-proces af ensartet og høj kvalitet, uanset hvilken uddannelse eller skole de søger.

Redskabet er målrettet de medarbejdere, der varetager vurderingen af realkompetencer på erhvervsskolerne, dvs. vejledere og lærere, samt deres ledere.

Vidensgrundlag – EVA's følgeevaluering af erhvervsuddannelse for voksne (euv)

Dette selvevalueringsredskab bygger på EVA's følgeevaluering af euv. Evalueringen følger skolernes arbejde med euv i skoleårene 2015/16 og 2016/17. For at styrke brugbarheden er redskabet pilottestet på fire erhvervsskoler.

Datagrundlaget for den viden, som dette redskab bygger på, består af fokusgrupper med ledere fra 23 erhvervsskoler, fordelt på tekniske skoler, merkantile skoler og SOSU-skoler, samt en caseundersøgelse. I caseundersøgelsen indgår fire uddannelser: uddannelsen til social- og sundhedshjælper,

kontoruddannelsen med speciale i offentlig administration, tømreruddannelsen og kokkeuddannelsen. Hver uddannelse er case på to skoler, og der er således otte cases i alt. Under hvert casebesøg er der foretaget observation af RKV og undervisning og lavet interviews med bedømmere, RKV-deltagere, lærere, elever og ledere. Desuden er der som del af caseundersøgelsen indsamlet kvantitative data om RKV og afkortning for alle euv-elever i de otte cases.

EVA's udgivelser om euv kan findes på www.eva.dk/euv

1 Rambøll (2016): Vidensnotat – brug af resultater af realkompetencevurdering i tilrettelæggelse og gennemførelse af erhvervsuddannelse for voksne. Downloadet fra www.kortlink.dk/ucviden/qck2

2 EVA (2015): Merit og realkompetencevurdering på erhvervsuddannelserne: En spørgeskemaundersøgelse. Kbh.: Danmarks Evalueringsinstitut.

Hvorfor lave en selvevaluering?

Ved at lave en selvevaluering kan I få en fælles forståelse af, hvad I gør, hvordan jeres praksis virker, og hvordan I gerne vil udvikle jeres praksis. Når I bruger redskabet til selvevaluering, kan I gennem jeres diskussioner få større klarhed over, hvilke styrker og udviklingspotentialer der er i jeres nuværende RKV-praksis. Redskabet guider jer ud fra viden om, hvilke forhold det kan være vigtigt, at I retter opmærksomhed mod i en selvevaluering.

EVA's følgeevaluering af erhvervsuddannelse for voksne (euv) peger på tre overordnede grunde til, at sætte fokus på RKV:

Kvalitet

Det er centralt, at jeres RKV'er giver et retvisende billede af ansøgernes realkompetencer. Vi ved fra følgeevalueringen, at valget af redskaber og tilrettelæggelsen af processen har betydning for vurderingsgrundlaget og dermed for kvaliteten af vurderingen. Samtidig ved vi, at der er betydelige variationer i skolernes RKV-praksis – også mellem den samme uddannelse på forskellige skoler.

Motivation

Jeres RKV'er har betydning for de voksne deltagers motivation for at påbegynde den valgte uddannelse. Gennem RKV'en former de voksne deltagere et indtryk af, hvordan og på hvilket niveau jeres uddannelse kan være med til at udvikle deres faglige kompetencer, og hvordan det bliver igen at være under uddannelse. Disse tanker kan have stor betydning for voksne, som på den ene side kan opleve at have mange relevante kompetencer, og på den anden side måske ikke har været under uddannelse i mange år.

Systematik

Det er vigtigt, at I systematisk sikrer og udvikler kvaliteten af RKV og derved arbejder for, at alle ansøgere får en retvisende vurdering af deres realkompetencer, som samtidig motiverer

dem til at blive faglærte. Følgeevalueringen peger på, at uddannelsesstederne kun i begrænset omfang systematisk evaluerer og diskuterer RKV. Det kan skyldes, at det enten er nyt for uddannelsesstedet at lave RKV regelmæssigt, eller at der har skullet gennemføres mange RKV'er, og at de involverede medarbejdere derfor har været optagede af at udforme og udvikle en ny model for RKV. En anden årsag kan være, at RKV på mange uddannelsessteder er en – relativt set – lille opgave i den daglige drift, og at der derfor ikke er så meget opmærksomhed på RKV og ofte også kun en til to bedømmere, som derfor kan mangle kollegaer at tale om RKV med.

Begreber i guiden: Hvad er RKV?

Realkompetencevurdering (RKV) bruges i redskabet som en fælles betegnelse for den kompetencevurdering, der finder sted på skolerne. RKV er en individuel vurdering af den enkeltes reelle kompetencer, uanset hvordan disse er erhvervet.

Vurderingen består af to dele: dels af en objektiv, **regelbundet vurdering** i form af standardiserede meritter, der gives på grundlag af dokumentation af fx tidligere uddannelse, dels af en **skønsmæssig vurdering** af deltagerens kompetencer.³ Den del af vurderingen, som ikke foretages i henhold til formelle regler, er en skønsmæssig vurdering, selvom der kan være udarbejdet vurderingskriterier, som vejleder vurderingen.

I redskabet bruges to begreber om de voksne, afhængigt af hvor de er i RKV-processen. **Ansøgere** beskriver de voksne frem til det tidspunkt, hvor de deltager i en RKV. Når de voksne deltager i RKV, betegner vi dem **deltagere**.

Bedømmere bruger vi som fællesbetegnelse for de medarbejdere, der deltager i vurderingen af realkompetencer – altså både vejledere og lærere.

3 Jf. bekendtgørelse om erhvervsuddannelser, § 56, stk. 5.

Sådan bruger I selvevalueringsredskabet

Redskabet guider jer gennem fem temaer:

- **Information til ansøgere om RKV**
- **Skønsmæssig vurdering af realkompetencer**
- **Tilbage melding på vurdering til deltagere**
- **Samspil mellem RKV og undervisning**
- **Vidensdeling om RKV**

Redskabets fire første temaer følger RKV-processen. Det femte tema er tværgående og handler om vidensdeling som grundlag for udvikling af RKV-praksis. De fem temaer er centrale for evaluering af RKV-praksis. Samtidig er der temaer, som ikke belyses gennem dette redskab. Fx bliver det ikke belyst, hvordan I udfører den regelbundne vurdering eller hvordan I arbejder med kriterier for vurdering af elevernes realkompetencer. Fordi redskabet fokuserer på selve RKV'en, belyser det heller ikke, hvordan I konkret tilrettelægger elevens uddannelsesforløb, eller hvordan der arbejdes med realkompetencer i undervisningen.⁴ Sidst i redskabet finder I et åbent tema, hvor I selv kan formulere et tema, som I gerne vil evaluere.

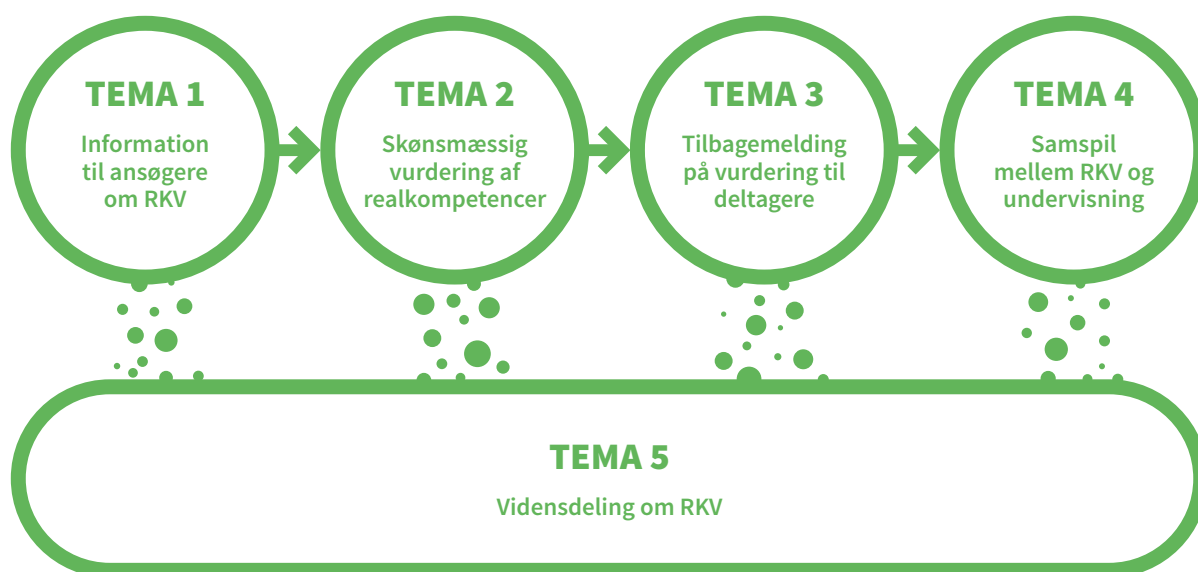
Forberedelse af evalueringsmøderne

Første skridt er, at I vælger en person, som skal være procesleder og beslutter, hvem der skal være med i processen. Så vidt muligt bør processen inddrage alle bedømmere både fra vejledergruppen og lærergruppen. Hvis der kun er en eller få bedømmere på den enkelte uddannelse, så aftal, hvordan I samler bedømmere på tværs af uddannelser, fx uddannelser under samme uddannelseschef. Det er vigtigt, at der er en leder med ansvar for RKV, der deltager i processen, ligesom udviklingskonsulenter o.l. med ansvar for RKV bør deltage.

Andet skridt er, at proceslederen læser dette redskab igennem og – gerne i samarbejde med andre – overvejer, om I skal gå temaerne igennem et efter et, eller om I skal fokusere på enkelte temaer, hvor I i særlig grad vurderer, at jeres praksis har et udviklingspotentiale.

Tredje skridt er at planlægge processen. Vil I holde flere kortere møder, hvor I fokuserer på et tema på hvert møde? Eller vil I holde et længere møde, hvor I kan komme gennem flere temaer? Hvordan følger I op på møderne, dels på de ledelsesbeslutninger, der eventuelt er nødvendige for, at praksis kan ændres, dels på erfaringerne med en ændret praksis?

Temaerne i selvevalueringen

⁴ For inspiration til dette arbejde se: Rambøll (2016): Vidensnotat – brug af resultater af realkompetencevurdering i tilrettelæggelse og gennemførelse af erhvervsuddannelse for voksne. Downloadet fra www.kortlink.dk/ucviden/qck2

Proces for evalueringsmøderne

Under selve evalueringsmøderne har proceslederen ansvar for fremdriften i samtalen, så I når rundt om de planlagte temaer. Det er vigtigt, at I lytter til og accepterer, at I kan have forskellige erfaringer, vurderinger og holdninger.

Evalueringsspørgsmålene til hver af de tre faser består af et overordnet spørgsmål og af en række underspørgsmål. Underspørgsmålene kan guide jer til at komme rundt om vigtige aspekter af det overordnede spørgsmål. Det giver det bedste udbytte, hvis I holder faserne adskilt og fx afslutter beskrivelsen af jeres praksis, før I vurderer den.

Det er vigtigt, at I beskriver og vurderer variationerne i jeres praksis, både som den kan variere mellem forskellige bedømmere, og som den varierer, afhængigt af hvilken deltager I gennemfører RKV for.

Evalueringsspørgsmålene guider jer til at overveje, hvilken indsigt I har i, hvordan RKV-deltagerne og de lærere, som har euv-elever med afkortede forløb, oplever jeres RKV-praksis. Disse overvejelser kan give anledning til, at I som supplement til selvevalueringen, hvor I selv vurderer jeres praksis, undersøger hvordan deltagere og lærere oplever jeres praksis.

Selvevalueringen har tre faser

Beskriv jeres praksis

I denne fase beskriver I jeres praksis, som I ser den nu.

Fokusér også på, hvilke formelle og uformelle forhold der påvirker jeres nuværende praksis.

Formelle forhold kan fx være en nedskreven strategi for RKV eller resurser. Uformelle forhold kan fx være erfaringer med at gennemføre RKV eller holdninger til betydningen af deltagerens sproglige færdigheder.

Vurder jeres praksis

I denne fase vurderer I jeres praksis, som I har beskrevet den i den første fase.

Prøv at analysere, hvorfor jeres praksis ser ud, som den gør. Vurder, hvornår jeres praksis fungerer godt, og på hvilke områder jeres praksis kan blive bedre.

Udvikl jeres praksis

I denne sidste fase fokuserer I på, hvordan I vil udvikle jeres praksis. Tag afsæt i jeres beskrivelser, diskussioner, analyser og vurderinger i de to første faser.

Det er vigtigt, at I retter opmærksomhed mod, hvad der skal til, for at I kan udvikle jeres praksis. Hvilke formelle og uformelle forhold skal ændres?

Afslut denne fase med at aftale, hvem der gør hvad, og hvordan I følger op på implementeringen af ændringerne og virkningen af den ændrede praksis.

Information til ansøgere om RKV

TEMA 1

Når man som voksen vælger at starte på en uddannelse, er der mange tanker, som fylder. Det kan fx være tanker om forsørgelsesgrundlag, fagligt niveau på uddannelsen, mulighed for at finde en læreplads eller længde af uddannelsesforløb. Information om forløbet giver ansøgerne mulighed for at få svar på en række spørgsmål, allerede inden de møder op på skolen.

Vær opmærksom på tre forhold:

Informér om formålet med RKV

En del ansøgere ved ikke på forhånd, at de relativt nye regler om erhvervsuddannelse for voksne betyder, at alle ansøgere over 25 år skal have lavet en RKV. Det er derfor hensigtsmæssigt, at I informerer om regelgrundlaget og intentionen med at lave RKV. Mange ansøgere vil også gerne på forhånd have et billede af, hvad RKV'en kan betyde for deres uddannelsesplan og forsørgelsesgrundlag.

Giv praktisk information i god tid

Først og fremmest har ansøgere brug for at vide, hvordan de tilmelder sig en RKV, hvis de ønsker at få den lavet før uddannelsesstart. Mange voksne ansøgere er i arbejde

og har familie. Deres deltagelse i RKV forud for uddannelsesstart kræver derfor planlægning. De har brug for – i god tid – at vide, hvor og hvornår RKV finder sted, herunder om de skal være forberedte på at møde ind flere dage, hvis fx en indledende samtale giver anledning til yderligere skønsmæssig vurdering. En del voksne ansøgere er vant til at være i gang, og det kan derfor lette stemningen under RKV'en, hvis de på forhånd ved, at der kan være ventetid. Endelig er det vigtigt, at ansøgerne har præcis information om, hvilken dokumentation de skal medbringe, og om der er andet, de skal sørge for på forhånd, fx at udfylde en selvevaluering.

Tydeliggør processen

Det kan være rart for ansøgerne, hvis I på forhånd giver dem et billede af RKV-processen, så de har en idé om, hvordan vurderingen af deres realkompetencer kan foregå. Det kan i den forbindelse være en fordel at understrege, at der er tale om en anerkendelse af ansøgerens realkompetencer med henblik på en indplacering af ansøgeren på uddannelsen.

Evalueringsspørgsmål

Beskriv jeres praksis

Hvordan informerer I ansøgerne om RKV?

- Hvilken information om RKV kan ansøgerne finde på jeres hjemmeside? Hvor på hjemmesiden findes den?
- Sender I information direkte til ansøgerne, før de møder op til RKV? Hvis ja, hvad består denne information i?
- Informerer I på andre måder?
- Hvor ofte oplever I deltagere til RKV, der ikke fået jeres information om RKV?
- Hvordan får I viden om, hvordan ansøgerne oplever informationen om RKV?

Vurder jeres praksis

Hvilket billede af processen oplever I, at deltagerne møder op med til RKV?

- Vurderer I, at den information, I giver ansøgerne, er med til at motivere dem til at deltage i RKV? Hvorfor/hvorfor ikke?
- Hvilken betydning har det, når en deltager i RKV er utilstrækkeligt informeret om processen?
- Har I tilstrækkelig viden om deltagernes oplevelse af informationen om RKV?

Udvikl jeres praksis

Hvilke muligheder ser I for at informere ansøgerne bedre inden RKV'en starter?

- Hvad skal der til, for at I kan gøre det?
- Hvad vil I starte med at gøre?
- Hvornår vil I gå i gang?
- Hvem skal gøre hvad?
- Hvordan vil I følge op på erfaringerne med den ændrede praksis?

Hvordan informerer I ansøgerne om RKV?

TEMA 1

Hvilket billede af processen oplever I, at deltagerne møder op med til RKV?

Hvilke muligheder ser I for at informere ansøgerne bedre inden RKV'en starter?

Skønsmæssig vurdering af realkompetencer

TEMA 2

Når I skal lave en skønsmæssig vurdering af deltagerens realkompetencer, er det vigtigt, at overveje, hvilke redskaber og hvilken proces der giver jer bedst mulighed for at se og høre alt det, deltageren kan og ved i forhold til uddannelsens kompetencemål. Den skønsmæssige vurdering er den del af vurderingen af deltagernes realkompetencer, som ikke foretages i henhold til formelle regler, selvom der kan være udarbejdet vurderingskriterier, som vejleder vurderingen.

Vær opmærksom på følgende fire forhold:

Tag afsæt i deltagerens erfaring

Mange deltagere har glæde af, at vurderingen af deres realkompetencer tager afsæt i en samtale om deres erfaring og uddannelsesbaggrund, eventuelt på baggrund af en selvevaluering. Gennem samtalen får deltageren mulighed for at starte med at fortælle, hvad vedkommende har lavet før. Dette kan deltageren opleve som lettere end at fortælle om sin viden og sine kompetencer. Samtidig giver samtalen bedømmeren grundlag for at vurdere, om der er behov for yderligere skønsmæssig vurdering, og hvilke kompetencer det i så fald er særligt interessant at fokusere på i fx en praktisk afprøvning.

Brug forskellige redskaber

Det kan give et bedre vurderingsgrundlag, når I har en palet af forskellige redskaber, som I bruger til RKV. Der kan være betydelige forskelle på, hvordan forskellige redskaber virker på deltagere. Nogle deltagere er bedst tilpas med at fortælle om deres viden og bliver usikre, når de skal formulere sig på skrift, mens det omvendte gælder for andre. Nogle deltagere kan være talende i én til én-situationer med bedømmeren, men bliver tavse i forbindelse med gruppeopgaver. Andre deltagere bliver usikre over for bedømmeren, men indgår med sikkerhed i faglige samtaler med andre deltagere.

Samtidig vil det ofte være hensigtsmæssigt at anvende forskellige redskaber til afprøvning af forskellige kompetencemål.

Overvej varigheden af vurderingen

Varigheden af den skønsmæssige vurdering kan have betydning for vurderingen af deltagerens realkompetencer. Der kan være praktiske fordele ved at gennemføre vurderingen på én dag. Når den skønsmæssige vurdering strækker sig over mere end én dag, kan det dog styrke vurderingsgrundlaget. Dels giver længere tid bedre muligheder for at kombinere flere redskaber til vurdering. Dels oplever mange deltagere såvel som bedømmere, at deltageren skal finde sig til rette i RKV-processen. Mange deltagere formår derfor at give et mere retvisende billede af deres kompetencer på andendagen og eventuelt i de derpå følgende dage.

Skab tryghed under vurderingen

Det er vigtigt at gøre deltagerne trygge ved vurderingen. Jo mere trygge deltagerne er, jo mere retvisende et billede af deres kompetencer vil I som oftest kunne få. Nervøsitet i forhold til at deltage i RKV kan findes hos alle deltagergrupper uanset deres baggrund og faglige kompetencer. Derfor er det vigtigt, at bedømmeren tydeligt formidler, at formålet med RKV er at anerkende deltagerens realkompetencer med henblik på indplacering på en uddannelse. Det skal også være tydeligt for deltagerne, at de valgte redskaber og processen giver bedømmerne mulighed for at få et retvisende billede af alle deltagers realkompetencer.

En tydelig introduktion til programmet for vurderingen og de enkelte elementer skaber også tryghed. Endelig er det vigtigt, at deltagerne kan få støtte fra bedømmeren, hvis de er usikre på fx en opgaves indhold.

Evalueringsspørgsmål

Beskriv jeres praksis

Hvordan foretager I skønsmæssig vurdering af realkompetencer?

- Hvordan får I deltagerne til at fortælle om deres erfaringer?
- Hvilke redskaber anvender I til skønsmæssig vurdering?
- Anvender I forskellige redskaber til forskellige deltagere? Hvordan beslutter I, hvilke redskaber der skal anvendes til de forskellige deltagere?
- Hvor lang tid bruger I på vurderingen?
- I hvilket omfang tilbyder I deltagerne støtte til at løse opgaverne under RKV?
- Hvordan får I viden om deltagernes oplevelse af den skønsmæssige vurdering?

Vurder jeres praksis

Hvordan er jeres mulighed for at få et retvisende billede af alle deltageres realkompetencer?

- Hvordan virker det, når deltagerne fortæller om deres erfaringer?
- I hvilke situationer kan det være svært at få et retvisende billede af en deltagers realkompetencer?
- Hvorfor bliver nogle deltagere usikre i vurderingsprocessen?
- Hvornår er redskaberne ikke tilstrækkelige til at få et retvisende billede af deltagernes kompetencer?
- Har I tilstrækkelig viden om deltagernes oplevelse af den skønsmæssige vurdering?

Udvikl jeres praksis

Hvilke muligheder ser I for at lave en mere retvisende skønsmæssig vurdering af alle deltagere?

- Hvad skal der til, for at I kan gøre det?
- Hvad vil I starte med at gøre?
- Hvornår vil I gå i gang?
- Hvem skal gøre hvad?
- Hvordan vil I følge op på erfaringerne med den ændrede praksis?

Hvordan foretager I skønsmæssig vurdering af realkompetencer?

TEMA 2

Hvordan er jeres muligheder for at få et retvisende billede af alle deltageres realkompetencer?

Hvilke muligheder ser I for at lave en mere retvisende skønsmæssig vurdering af alle deltagere?

Tilbagemelding på vurdering til deltagere

En god og præcis tilbagemelding på den endelige vurdering af deltagernes realkompetencer kan have positiv betydning for deltagernes motivation for det kommende uddannelsesforløb. Dette gælder både i forhold til den regelbundne og den skønsmæssige vurdering. Mange skoler arbejder med en form for skriftlig tilbagemelding, og den kan med fordel suppleres med en mundtlig tilbagemelding – særligt når der har været en mere omfattende vurderingsproces, eller resultatet overrasker deltageren.

Vær særligt opmærksom på disse to forhold:

Giv deltageren overblik over uddannelsesforløbet

Det er vigtigt, at tilbagemeldingen til deltagerne er præcis i forhold til længden af en eventuel afkortning. Mange deltagere er optagede af deres forsørgelsesgrundlag under uddannelsen og dermed af, hvor længe de får hhv. SU og elevløn. Samtidig vil deltagere også gerne kunne se uddannelsesforløbet for sig – hvornår skal de starte, og hvornår er hhv. grundforløbets anden del, skoleperioderne på hovedforløbet og praktikperioderne placeret. Hvis denne information ikke kan gives direkte i forlængelse af RKV, er det vigtigt, at deltagere får at vide, hvornår de vil få information om deres konkrete uddannelsesforløb.

Giv deltageren en forståelse af vurderingen

Et nuanceret billede af jeres vurdering af deltagerens realkompetencer kan have en positiv virkning på deltagerens motivation for at starte på og gennemføre uddannelsen.

Dette gør sig særligt gældende, når jeres vurdering ikke er i overensstemmelse med deltagerens forventning.

Deltagere, der får mindre merit end forventet, kan være bekymrede for, at de skal bruge resurser på at lære noget, de allerede kan. Derfor er det vigtigt, at I motiverer deltageren til at deltage i mere uddannelse end forventet. Det kan I gøre ved at forklare, hvordan uddannelsesforløbet vil udvikle deltagerens faglige kompetencer. I den forbindelse er det også vigtigt, at I er undersøgende over for baggrunden for deltagerens forventning. Har deltageren et misvisende billede af uddannelsens kompetencemål? Har deltageren mange faglige færdigheder, men kan vedkommende ikke i tilstrækkelig grad begrunde og reflektere over sine fremgangsmåder? Har deltageren kompetencer, som ikke er blevet belyst under RKV'en? Har ansøgeren ikke haft korrekt information om standardmeritterne, fx kravet om, at den relevante erhvervs-erfaring er af nyere dato?

Deltagere, der får mere merit end forventet, kan være bekymrede for, at de ikke kan nå uddannelsens mål på kortere tid. Derfor er det vigtigt, at I opbygger deltagerens tillid til egne kompetencer. En del deltagere, der har fået merit, kan være usikre på, om de bliver lige så dygtige som deltagere uden merit. I kan derfor gøre det tydeligt, hvordan der er overensstemmelse mellem deltagerens realkompetencer og kompetencemålene for uddannelsen.

For alle deltagere er det vigtigt, at de går fra RKV'en med en oplevelse af, at den erfaring, de kommer med, er værdifuld i uddannelsesforløbet, uanset om den giver grundlag for merit eller ej.

Evalueringsspørgsmål

Beskriv jeres praksis

Hvordan giver I tilbagemeldinger på resultatet af RKV'en til deltagerne?

- Hvornår og hvordan sker tilbagemeldingen? Er den mundtlig og/eller skriftlig?
- Hvilken information indeholder tilbagemeldingen til deltagerne?
- Oplever I tegn på, at deltagerne mangler forståelse for den givne merit?
- Hvordan får I viden om deltagernes oplevelse af tilbagemeldingen på RKV'en?

Vurder jeres praksis

Hvordan virker tilbagemeldingerne på deltagerne?

- I hvilket omfang vurderer I, at deltagerne har et overblik over, hvor meget og hvordan deres uddannelsesforløb bliver afkortet efter tilbagemeldingen?
- Hvilken forskel gør det, om deltageren alene får en skriftlig tilbagemelding, alene en mundtlig tilbagemelding eller både en skriftlig og en mundtlig tilbagemelding på RKV'en?
- Hvornår lykkes I i den mundtlige tilbagemelding med at motivere deltagerne for at deltage i uddannelsesforløbet? Hvornår er det svært?
- Hvornår lykkes I i den mundtlige tilbagemelding med at opbygge deltagernes tillid til deres realkompetencer? Hvornår er det svært?
- Har I tilstrækkelig viden om deltagernes oplevelse af tilbagemeldingen på RKV'en?

Udvikl jeres praksis

Hvilke muligheder ser I for at give bedre tilbagemeldinger til deltagerne?

- Hvad skal der til, for at I kan gøre det?
- Hvad vil I starte med at gøre?
- Hvornår vil I gå i gang?
- Hvem skal gøre hvad?
- Hvordan vil I følge op på erfaringerne med den ændrede praksis?

Hvordan giver I tilbagemeldinger på resultatet af RKV'en til deltagerne?

TEMA 3

Hvordan virker tilbagemeldingerne på deltagerne?

Hvilke muligheder ser I for at give bedre tilbagemeldinger til deltagerne?

Samspil mellem RKV og undervisning

TEMA 4

Når deltagerne har været igennem en RKV, har I fået et godt billede af deres realkompetencer. Den viden kan være et godt udgangspunkt for den kommende undervisning og er central i forhold til at skabe et voksenpædagogisk miljø, hvor der bl.a. er fokus på, hvad deltagerne har at byde ind med, og hvordan deres erfaringer kan inddrages i undervisningen. Derfor kan det være en fordel, at I gør jer nogle overvejelser om, hvordan I skaber det bedst mulige samspil mellem RKV-processen og undervisningen, så alle deltagere bliver udfordret med afsæt i deres aktuelle kompetencer og oplever, at deres erfaringer bliver inddraget i undervisningen.

Vær særligt opmærksomme på disse to forhold:

Overlevér viden fra RKV

Overlevering kan foregå på flere niveauer og ske til enkelte eller flere kollegaer afhængigt af formålet med overleveringen og antallet af lærere knyttet til den enkelte deltager. Overlevering kan være af information af praktisk karakter: Hvordan ser

den enkelte deltagers uddannelsesplan ud? Og af mere dybdegående viden: Hvad er deltagerens baggrund? I hvilke dele af undervisningen skal vi særligt være opmærksomme på deltagerens kompetencer?

Inddrag deltagerens erfaringer i undervisningen

Deltagerne har ikke nødvendigvis en forventning om, at der er et samspil mellem RKV og undervisning, men mange deltagere oplever det positivt, når deres realkompetencer anerkendes i undervisningen og deres erfaringer inddrages. For deltagerne er det motiverende at de oplever, at lærerne kender og inddrager deres kompetencer og erfaringer i undervisningen. Ved at opfordre deltagerne til at trække på deres erfaring i forhold til konkrete problemstillinger viser lærerne, at de kan se en værdi i deltagerens tidligere erfaringer. Samtidig sætter mange deltagere pris på at få faglige udfordringer, som bringer de kompetencer, de kommer med, i spil.

Evaluerings spørgsmål

Beskriv jeres praksis

Hvordan arbejder I med at skabe samspil mellem RKV og undervisning?

- Hvordan overleverer I viden om den merit, som deltagerne har fået, og om deres uddannelsesforløb til lærerne?
- Hvordan overleverer I viden om deltagernes erfaringer og realkompetencer, som I har fået kendskab til gennem RKV – uanset om de har givet merit?

Vurder jeres praksis

Hvilken betydning har jeres viden om deltagerne fra RKV'en for deres undervisning?

- Hvilken forskel vurderer I, det gør for deltagerne, når I overleverer viden om deres realkompetencer til deres lærere?
- Vurderer I, at lærerne er interesserede i viden om deres deltagers realkompetencer? Hvorfor/hvorfor ikke?
- Hvordan skaber jeres nuværende praksis med hensyn til overlevering mulighed for at lade undervisningen tage afsæt i deltagernes kompetencer og erfaring?

Udvikl jeres praksis

Hvilke muligheder ser I for at styrke samspillet mellem RKV og undervisning?

- Hvad skal der til, for at I kan gøre det?
- Hvad vil I starte med at gøre?
- Hvornår vil I gå i gang?
- Hvem skal gøre hvad?
- Hvordan vil I følge op på erfaringerne med den ændrede praksis?

Hvordan arbejder I med at skabe samspil mellem RKV og undervisning?

TEMA 4

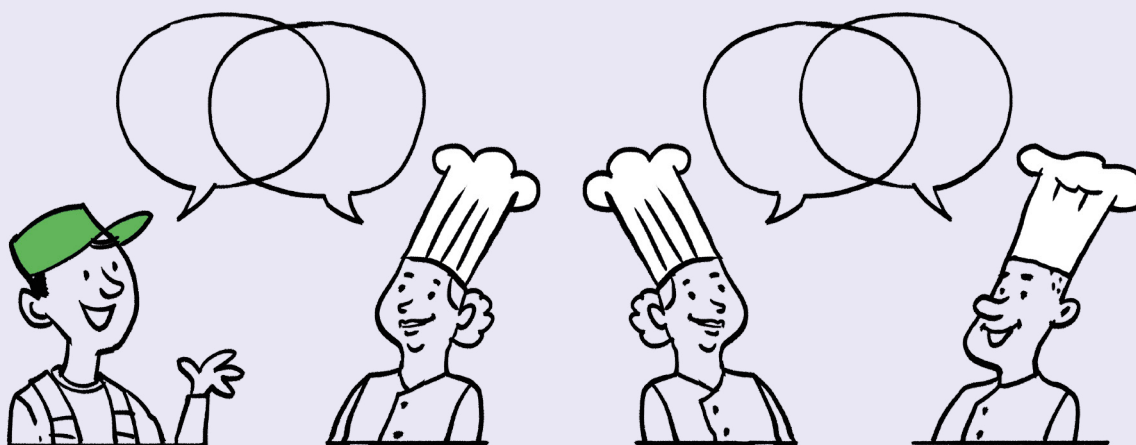
Hvilken betydning har jeres viden om deltagerne fra RKV'en for deres undervisning?

Hvilke muligheder ser I for at styrke samspillet mellem RKV og undervisning?

Vidensdeling om RKV

TEMA 5

Vidensdeling kan være et redskab til at udvikle jeres RKV-praksis. Både på den enkelte uddannelse og på tværs af uddannelser og uddannelsessteder kan vidensdeling styrke kvaliteten af RKV. Vidensdeling kan skabe et rum for refleksion over egen praksis, bidrage med løsninger til udfordringer i RKV og pege på nye muligheder i arbejdet med RKV. Vidensdeling er desuden vigtigt, for at deltagerne får den samme retvisende vurdering af deres realkompetencer, uanset hvilken bedømmer eller uddannelsesinstitution der foretager bedømmelsen.

Vidensdeling kan let blive opslugt af andre arbejdsopgaver i en travl hverdag. Derfor er det vigtigt, at ledelsen afsætter tid til, at bedømmere kan mødes, og gør det tydeligt, hvorfor det er en prioriteret aktivitet. I forhold til al vidensdeling er det vigtigt at skabe et konstruktivt miljø, hvor alle har lyst til at bidrage med input, dele udfordringer og kan se nytten af vidensdelingen.

På de uddannelser, hvor der kun er én vejleder og én lærer, der fungerer som RKV-bedømmere, er der særlig grund til at sætte fokus på at skabe rammer for vidensdeling med andre.

Når I arbejder med vidensdeling, er det vigtigt at være opmærksom på følgende tre former for vidensdeling:

Vidensdeling på jeres uddannelse

Det kan være værdifuldt for jer at mødes internt og udveksle erfaringer samt diskutere løsninger på fælles udfordringer. Det kan også være værdifuldt at observere hinandens praksis.

I hverdagen kan der ske spontan vidensdeling, men der er måske ikke et rum for at dele viden på en mere dybdegående måde, som kan udvikle praksis.

Vidensdeling på jeres skole

Vidensdeling med bedømmere fra andre uddannelser på jeres skole kan ligeledes være udbytterigt. Selvom det faglige indhold i fx en RKV på gastronomuddannelsen er væsentligt anderledes end en RKV på tømreruddannelsen, betyder det ikke, at I ikke kan lære af hinanden – fx er behovet for at informere ansøgerne forud for RKV det samme, ligesom I kan lære af hinandens tilgange til tilbagemelding på vurderinger. Da vidensdeling på tværs af uddannelser ofte ikke vil opstå af sig selv, er det væsentligt at overveje, hvem på jeres skole der tager bolden op og får denne form for vidensdeling til at ske og give udbytte.

Vidensdeling med andre skoler

Eksternt kan der være et stort udbytte af at opbygge netværk, der muliggør vidensdeling på tværs af skoler. På nogle skoler kan der nemlig være tilgange til RKV, som bedømmere på andre skoler kan blive inspireret af. Derfor kan det være værd at overveje om jeres eksisterende netværk med andre skoler kan bruges til at udveksle erfaringer med RKV. Der kan også være andre skoler, som allerede indgår i et netværk om RKV, som I kan deltage i.

Evaluerings spørgsmål

Beskriv jeres praksis

Hvordan deler I viden med hinanden og andre?

- Hvor stor viden har I om hinandens RKV-praksis på jeres uddannelse? Hvor får I den viden fra? Hvor meget tid bruger I på planlagt vidensdeling?
- Hvordan deler I viden med andre uddannelser på jeres skole om RKV? Er det systematisk?
- Hvordan deler I viden med andre skoler om RKV? Indgår I i nogle netværk? Deltager I i arrangementer om RKV?

Vurder jeres praksis

Hvad får I ud af at dele viden?

- Hvilken viden har I især brug for at få fra hinanden?
- Hvornår er det svært for jer at dele viden med hinanden?
- Hvilken viden har I især brug for at få fra andre uddannelser på jeres skole eller fra andre skoler?
- Hvad gør det svært at få del i den viden, andre uddannelser eller skoler har om RKV?

Udvikl jeres praksis

Hvilke muligheder ser I for at styrke vidensdeling på jeres uddannelse, på jeres skole og med andre skoler?

- Hvad skal der til, for at I kan gøre det? Er der nogen på andre uddannelser eller skoler, som I skal kontakte?
- Hvad vil I starte med at gøre?
- Hvornår vil I gå i gang?
- Hvem skal gøre hvad?
- Hvordan vil I følge op på erfaringerne med den ændrede praksis?

Hvordan deler I viden med hinanden og andre?

Hvad får I ud af at dele viden?

Hvilke muligheder ser I for at styrke vidensdeling på jeres uddannelse, på jeres skole og med andre skoler?

Lav jeres eget tema

TEMA 6

Beskriv jeres tema

Hvorfor er det vigtigt for jer at evaluere jeres RKV-praksis i forhold til dette tema?

Beskriv jeres praksis

Formulér et overordnet spørgsmål og eventuelt underspørgsmål.

Vurder jeres praksis

Formulér et overordnet spørgsmål og eventuelt underspørgsmål.

Udvikl jeres praksis

Formulér et overordnet spørgsmål.

- Hvad skal der til, for at I kan gøre det?
- Hvad vil I starte med at gøre?
- Hvornår vil I gå i gang?
- Hvem skal gøre hvad?
- Hvordan vil I følge op på erfaringerne med den ændrede praksis?

Beskriv jeres tema

Beskriv jeres praksis

Vurder jeres praksis

Udvikl jeres praksis

Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) gør uddannelse og dagtilbud bedre. Vi leverer viden, der bruges på alle niveauer – fra institutioner og skoler til kommuner og ministerier.

**DANMARKS
EVALUERINGSINSTITUT**

T 3555 0101
E eva@eva.dk
H www.eva.dk

ISBN: 978-87-7182-053-9

